

Smysluplná lidská kontrola v kontextu autonomních zbraní

ABSTRAKT

Výzkum autonomie v robotických systémech vzkvétá v mnoha oblastech, ale žádná z nich není považována za tak znepokojující jako vývoj smrtících autonomních zbraňových systémů, který vyvolává naléhavé otázky, jak právní, tak i etické. Diskuse zdůrazňují nezbytnost určité úrovně lidské kontroly. Pojem smysluplné lidské kontroly nad autonomními zbraněmi získal na popularitě, avšak samotný princip a jeho požadavky doposud nebyly definovány.

Za tímto účelem tato práce analyzuje pojem smysluplné lidské kontroly a zkoumá jeho prvky. Cílem je objasnit určité otázky, jako například z jakých pramenů tato zásada vyvěrá a jak by měla být vnímána a začleněna do praxe Států. Práce se nejprve stručně věnuje definici a kategorizaci autonomních zbraní, a to za účelem poskytnutí úvodu do tématu. Zadruhé práce předkládá důvody, proč je nutné trvat na požadavku smysluplné lidské kontroly, a to zejména kvůli omezením současných a budoucích technologií, jako je rozpoznávání a klasifikace objektů, zkreslení nebo nepředvídatelnost. Následně se analýza zaměřuje na argumenty vyplývající z pravidel mezinárodního humanitárního práva, především co se týče principů rozlišování, proporcionality a preventivních opatření. Stručně je diskutována možnost přičítání individuální trestní odpovědnosti za následky plynoucí z použití autonomních zbraní. Zatřetí práce analyzuje případovou studii systému protivzdušné obrany a to závěrem, že systémy s automatizovanými funkcemi již mohou vytvářet precedens smysluplné lidské kontroly. Začtvrté práce argumentuje, že ačkoli požadavek smysluplné lidské kontroly (prozatím) nepředstavuje pravidlo mezinárodního obyčejového práva, principy a normy mezinárodního humanitárního práva implicitně vyžadují, aby nad autonomními zbraněmi byla vykonávána lidská kontrola. Následně je podrobně analyzován požadavek smysluplné lidské kontroly, a to zejména s ohledem na to, co je předmětem kontroly a na jaké úrovni by měla být vykonávána. Jádrem práce je potom část zaměřující se na prvky, které ovlivňují smysluplnost kontroly, z hlediska technologie, podmínek užití autonomních zbraní a rozhodovacího procesu. Závěrem je argumentováno, že přístup k definování vhodné úrovně lidské kontroly by měl být flexibilní a brát v potaz realitu ozbrojených konfliktů.

KLÍČOVÁ SLOVA: smrtící autonomní zbraňové systémy, smysluplná lidská kontrola, mezinárodní humanitární právo